

Utbildningsinspektion i Åsele Centralskola

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleverksamhet:		Skolbarnsomsorg:	86
Förskoleklass:	30		
Grundskola:	348	Särskola:	
Gymnasieskola:		Gymnasiesärskola:	
Kommunal vuxen- utbildning, komvux:	31	Vuxenutbildning för ut- vecklingsstörda, särvux:	
Svenskundervisning för invandrare, sfi:	8		

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg. Förskola, kommunal vuxenutbildning och svenska för invandrare finns vid skolan men behandlas i separata rapporter.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i spår respektive arbetslag.

Vissa elever har lång skolväg.

Kommunens ungdomar går i gymnasieskola i annan kommun, de flesta i Vilhelmina eller Lycksele.

Skolans huvudbyggnad är från 1950-talet övriga byggnader är modernare. Den gymnasiala vuxenutbildningen finns i lokaler i centrum.

Genomförandet av inspektionen i Åsele Centralskola

Skolverket sände den 10 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörer med ansvar för Åsele Centralskola har varit undervisningsråden Stefan Persson och Sten Svanholm samt experten Jonny Fjellner. Besök i Åsele Centralskola inleddes 15 september och avslutades den 24 september 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Åsele Centralskola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Åsele Centralskola genomfördes formella intervjuer med elever, föräldrar, personal samt rektor. Lektioner i årskurs 2, 6 och 8 samt i förskoleklassen besöktes.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit uppgifter ur Skolverkets uppföljningssystem.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

I Åsele Centralskola har under senare år arbetats mycket med värdegrundsfrågor. I skolan kan man tydligt se resultat från detta arbete. Samtliga klasser vid Åsele Centralskola har varit inblandade i detta arbete. Arbetet är även väl förankrat bland föräldrarna. Samtliga intervjuade elever och föräldrar är väl informerade om arbetet och resultaten är påtagliga.

Eleverna vid Åsele Centralskola upplevs som trygga såväl i skolan som ute på rasterna. Enligt eleverna finns alltid personal ute på rasterna som ingriper om något skulle hända. Eleverna på skolan ger vidare ett intryck av att inte acceptera att andra elever utsätts för kränkande behandling.

Genomgående upplevs en lugn atmosfär på skolan. Elever i olika åldrar och i olika klasser fungerar väl tillsammans och visar respekt och hänsyn till varandra.

Elevernas möjlighet till ansvarstagande i undervisningssituationerna varierar. Inspektörerna såg ingen parallell ökning av graden av ansvarstagande med elevernas stigande ålder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Åsele Centralskola väl uppfyller författningarnas krav inom området normer och värden samt att arbetet vid skolan inom detta område håller hög kvalitet. I den del som handlar om elevernas ansvar för sitt eget lärande upplever dock inspektörerna att det finns utrymme för förbättringar.

Förskoleklass

I Åsele Centralskola präglas verksamheten i förskoleklasserna av ett respektfullt förhållande mellan barn och pedagoger. Barnen är efter förmåga delaktiga i den dagliga planeringen. Personalen uppmuntrar lekar och spel där barnen utvecklar sin samarbetsförmåga och visar respekt för varandra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att barnen i förskoleklasserna i Åsele har möjlighet till inflytande över sitt lärande i förhållande till ålder och förutsättningar.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Åsele Centralskola visar i Skolverkets statistik goda resultat avseende slutbetyg för elever i årskurs 9. Detta gäller såväl andel elever som ej når målen som för hela elevgruppen. Skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor är ungefär som riksgenomsnittet. Även de nationella proven för årskurs 9 uppvisar bra resultat. Endast i engelska finns någon elev som inte når målen. Överensstämmelsen mellan slutbetyg och provresultat är också stor. Bilden av goda kunskaper framträder även vid inspektörernas verksamhetsbesök samt vid intervjuer med föräldrar och elever.

Eleverna uppvisar vid lektionsbesöken ett stort eget ansvarstagande för skolarbetet både vid enskilt arbete och vid arbete i grupp. Vid enskilt arbete genomförs arbetsuppgifterna med stor noggrannhet och med stor arbetsdisciplin i samtliga klasser som besökts. Vid de besökta grupparbetena arbetade grupperna genomgående effektivt med de arbetsuppgifter som man enats om samt med ett stort deltagande från alla gruppmedlemmar. Vid inspektörernas besök förekom en mindre andel arbete som innehöll muntliga diskussioner eller muntliga redovisningar. Någon bedömning av elevernas kunskande inom dessa områden är därmed svårt att göra. Att utveckla elevernas förmåga inom dessa områden är viktiga uppgifter för skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att inspektionen vid Åsele Centralskola visat att eleverna kunskapsmässigt håller en god nivå och att eleverna klarar att självständigt arbeta med givna arbetsuppgifter. Särskilt fick inspektörerna en bild av en verksamhet där många elever når en hög nivå och där spridningen mellan eleverna i kunskaper var relativt liten.

Förskoleklass

I Åsele Centralskola har förskoleklassen en väl avvägd dagsrytm som svarar mot barnens behov. Leken finns med som ett naturligt inslag, personalen är själv förebilder genom att använda leken som uttrycksform. Förskoleklassen kännetecknas av en tillåtande atmosfär som uppmuntrar barnens kreativitet. Skapande aktiviteter används vid den förberedande läs och skrivinläringen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förskoleklassernas verksamhet vid Åsele Centralskola uppvisar en god kvalitet i förhållande till nationella mål.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Åsele Centralskola erbjuds eleverna skolhälsovård med tillgång till både skolköterska och skolläkare. Skolan arbetar även med förebyggande skolhälsovård.

Alla är väl informerade om innehållet i arbetet med skolans värdegrund. Elever och föräldrar ger vid intervjuer en bild av en trygg skolmiljö där kränkande behandling sällan uppträder, och där skolan omedelbart tar tag i händelser när kränkande behandling misstänks. Eleverna känner sig trygga såväl i skolan som ute på skolgården där personal alltid finns tillgänglig. En kommungemensam plan mot mobbning och kränkande behandling finns på skolan. Den definierar dock inte det vidare begreppet kränkande behandling. Det praktiska arbetet mot kränkande behandling håller dock enligt intervjuerna en högre kvalitet än dokumentationen inom detta område.

Skolan har elevskyddsombud i varje klass i årskurs 7–9. En betydelsefull person för att skapa trygghet och god arbetsmiljö på skolan anses skolvärdinnan vara.

Det formella elevinflytandet sker genom klassråd och elevråd. I elevrådet sitter tolv elevrepresentanter från årskurs 7–9 samt en personalrepresentant. Elevrådsmöten äger rum en gång i månaden. Till elevrådsmötena lyfts ofta frågor från klassråden. Enligt elevrådsrepresentanterna kan man åstadkomma mycket om man vill. Frågor som rör undervisningen förekommer dock sällan, vanligare är frågor som rör utemiljön och raster.

Under inspektionen upplevdes en positiv och naturlig kontakt mellan personalen och eleverna, där kontakterna som helhet präglades av respekt för varandra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Åsele Centralskola inom detta område till vissa delar följer gällande bestämmelser och uppvisar god kvalitet även om elevernas inflytande borde vidgas till att i högre grad även omfatta frågor som rör den direkta undervisningssituationen. Ett program mot mobbning och kränkande behandling bör utvecklas på skolnivå och utvidgas till att tydligare omfatta det vidare begreppet kränkande behandling.

Förskoleklass

I förskoleklassen i Åsele är personalen medveten om lekens betydelse för att utveckla barns samspel och förmåga till inlevelse och empati. Därför arbetar personalen aktivt med att skapa förutsättningar för att utveckla barnens lek. Barnen är aktiva i val av aktivitet och miljö.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förskoleklassernas verksamhet i Åsele ger goda förutsättningar för att barnen ska utveckla delaktighet i linje med läroplanens intentioner.

Skolbarnsomsorg

Arbetslaget på fritidshemmet i Åsele delar på allt ansvar. Ingen har ett större ansvar än någon annan, oavsett utbildning. Fritidshemmet har inga egna föräldramöten, utan deltar när skolan genomför sina föräldramöten. Fritidshemmets verksamhet hamnar därför sällan i fokus.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ett viktigt utvecklingsområde är att tydliggöra fritidshemmets uppdrag före och efter skoldagen.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Åsele Centralskola ger organiseringen av eleverna i klasser och undervisningsgrupper goda möjligheter för eleverna att arbeta såväl på egen hand som i grupper. Undervisningsgrupperna är i allmänhet små, och indelning i ytterligare mindre undervisningsgrupper genomförs i årskurs 6–9. I årskurs 7–9 sker detta i huvudsak i ämnena svenska, engelska och matematik.

Specialpedagogisk kompetens finns endast i begränsad utsträckning vid skolan för årskurs 7–9. Behovet av stöd i de senare årskurserna tillgodoses i huvudsak genom den undervisning i mindre grupper som nämnts ovan. Oftast innebär detta att två klasser delas in i tre grupper. Skolan har gjort ett medvetet val att satsa stödresurserna på de tidigare årskurserna (F-6) och på delning i mindre undervisningsgrupper i årskurs 7–9. Denna modell innebär att stödet för eleverna i årskurs 7–9 inte blir särskilt riktat till de elever som behöver stöd utan ges som ett allmänt stöd som kommer alla elever till del.

Stödet i de tidigare årskurserna sker i huvudsak utanför den ordinarie gruppens ram.

Något som borde underlätta identifieringen av elever i behov av stöd är skolans arbete med mentorer i årskurs 7–9. Såväl eleverna som deras vårdnadshavare i dessa årskurser har därmed en kontaktperson att diskutera problem med.

Arbetet med åtgärdsprogram för de elever som behöver stöd varierar enligt de intervjuer som gjorts. Varken elever eller föräldrar känner i allmänhet till om åtgärdsprogram finns i deras fall. Enligt personalen skrivs dock i regel åtgärdsprogram för de elever som berörs och undertecknas av vårdnadshavare. Genom att vårdnadshavarna och eleverna inte deltar aktivt i framtagandet av åtgärdsprogrammen blir kunskapen om dessa begränsad.

Elever och föräldrar upplyses inte av skolan om vilka rättigheter till stöd man har enligt gällande lagstiftning. Man kan därmed inte bevaka sin rätt inom detta område. Inte heller upplyses föräldrar om elevers rätt till modersmålsundervisning. Det kan få till följd att elever som har rätt till modersmålsundervisning inte får tillgång till detta.

Den lokala timplanen följer de riktlinjer som finns. Elevens val finns på skolan och enligt eleverna finns goda möjligheter att välja det man vill ha. Språkvalet är dock mycket begränsat. Utöver svenska och engelska erbjuder skolan endast tyska som språkval. Detta oavsett vad eleverna väljer. Anledningen till detta är svårigheter att hitta lärare i övriga språk. Skolan kan dock inte visa att man aktivt under senare år försökt hitta lärare i dessa ämnen.

Enligt inspektörernas mening är det viktigt att verksamheten utformas så att den stimulerar elevernas lärande. Vid inspektionen fanns både exempel där detta fungerade på ett bra sätt, men även exempel på situationer där eleverna på ett passivt sätt deltog i arbetet och där individualisering av undervisningen inte kunde ses. Det syntes inte heller vid inspektionen någon tydlig ökning av elevernas inflytande över sin arbetssituation med stigande ålder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den genomförda verksamheten vid Åsele Centralskola ger möjlighet för eleverna att nå de mål som anges i läroplaner och kursplaner. Inspektörerna bedömer också att det finns fungerande rutiner för att identifiera elever i behov av stöd. Däremot uppfyller verksamheten inte författningarnas krav när det gäller utformningen av stöd eller informationen till vårdnadshavarna om rätten till stöd. En allvarlig brist är också att inte språkval erbjuds i den omfattning som föreskrivs.

Förskoleklass

Förskoleklasserna vid Åsele Centralskola har en planering för sin verksamhet. Grundskolans arbetsplan omfattar även förskoleklassen. Med arbetsplanen som grund utformas lokala mål. Under vissa tillfällen delas barnen i olika grupper. Gruppindelningen kan vid vissa tillfällen omfatta årskurserna 1 och 2 i grundskolan, då ett temainriktat arbetssätt används.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förskoleklasserna i Åsele använder en planering där verksamheten anpassas utifrån barnens behov och förutsättningar.

Skolbarnsomsorg

Fritidshemmet vid Åsele Centralskola använder sig av en aktivitetsplanering som utformas varje dag. Barnen delas in i grupper utifrån den aktivitet som väljs varje dag. Fritidshemmet har inga lokala mål utarbetade som verksamheten ska utvecklas mot. Utvärderingsarbetet blir därför istället en verksamhetsberättelse, där kvalitativa resultat inte redovisas.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att fritidshemmet bör utarbeta lokala mål som sedan kan utvärderas och där utvärderingarna även innehåller kvalitativa resultat.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

I Åsele Centralskola är verksamheten förhållandevis liten med relativt få lärare och elever. Det innebär att skolledningen kan hålla sig väl förtrogen med verksamheten. Skolledningen är ofta synlig ute i verksamheten och har god kunskap om eleverna.

Uppföljnings- och utvärderingsarbetet på Åsele Centralskola bör utvecklas. Någon genomarbetad plan för uppföljning och utvärdering finns inte. En anledning till detta kan vara att det inte heller finns någon lokal arbetsplan för skolan att följa upp och utvärdera emot. Endast en lokal arbetsplan för den totala verksamheten i hela kommunen finns. Den fyller därmed snarast funktionen som skolplan. Enligt intervjuerna med personalen är det tveksamt om den nuvarande arbetsplanen har någon påverkan på det dagliga arbetet. En förutsättning för att skolan skall ha nödvändig kunskap om verksamheten är att man gemensamt inom skolan arbetar fram en lokal arbetsplan innehållande mål för verksamheten, som därefter kan utvärderas, analyseras och revideras.

Som en följd av dessa brister finns inte heller en kvalitetsredovisning för Åsele Centralskola.

Sammanfattningsvis kan inspektörerna konstatera att det under inspektionen framkommit brister gällande arbetet med uppföljning och utvärdering samt att kvalitetsredovisning för skolan saknas.

Förskoleklass

Vid Åsele Centralskola har förskoleklassen en planering för sin verksamhet. Planering och utvärdering genomförs på verksamhetsnivå. Processen med lokal arbetsplan, utvärdering och kvalitetsredovisning är otydlig för personalen. Ingen återkoppling sker från skolledningen avseende utvärderingar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förskoleklassernas system för uppföljning, utvärdering, planering behöver utvecklas och att en kvalitetsredovisning behöver utarbetas för verksamheten.

Skolbarnsomsorg

Fritidshemmet vid Åsele Centralskola har ingen långsiktig planering. Arbetslaget använder sig inte av aktuella styrdokument vid verksamhetsplanering. Arbetslaget har stor frihet att utforma sin planering där rektor inte är delaktig i processen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ett viktigt utvecklingsområde är att utforma kvalitativa lokala mål med utgångspunkt från strävansmålen i aktuella styrdokument.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Åsele Centralskola har det vid inspektörernas besök visat sig att elever och föräldrar inte informerats om sin rätt till stöd, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.

Elevers val genomförs enligt eleverna på ett bra sätt som möjliggör ett individuellt val efter egna önskemål. Genom att endast erbjuda ett språk, tyska, utöver svenska och engelska får eleverna vid skolan mycket begränsade valmöjligheter. Ett flertal elever har vid intervjuer framfört att man önskar läsa annat språk än tyska. Enligt elevintervjuerna har skolan redan innan eleverna gjort sina val klargjort att endast tyska kommer att erbjudas.

I övrigt har utbildningen den omfattningen som föreskrivs i gällande lagstiftning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten inom detta område inte uppfyller kraven i författningarna. Språkvalet erbjuder inte de valmöjligheter som krävs enligt gällande författningar och information ges inte till elever och föräldrar om rätt till stöd, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.

Skolbarnsomsorg

Fritidshemmet vid Åsele Centralskola erbjuder barn från 6 år t.o.m. utgången av årskurs 3 i grundskolan skolbarnsomsorg. Kommunen uppfyller därmed inte skyldigheten i skollagen att erbjuda skolbarnsomsorg för barn upp till 12 år.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Åsele Centralskola inte lever upp till författningarnas krav genom att barn i åldern 10–12 år inte erbjuds plats i skolbarnsomsorg.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Åsele Centralskola är resurserna totalt sett goda för skolan. Genom de brister som tidigare påtalats är det dock svårt att konstatera om resurserna styrs av elevernas behov. Ett område där det vid intervjuerna påtalats att resurserna är för små är stöd. Här finns behov av mer specialpedagogiskt utbildad personal.

Personaltätheten är mycket god på skolan och det samma gäller lokalresurserna där lokalerna är stora i förhållande till elevantalet och med god tillgång till grupprum. Personalen har också utbildning för den verksamhet de bedriver. Datorer och annan materiel finns i god omfattning.

Kompetensutveckling genomförs i förhållande till resurstillgången. Personalen får framföra önskemål. Någon genomarbetad plan för kompetensutveckling finns inte på skolan.

Sammanfattningsvis anser inspektörerna att Åsele Centralskola har resurser som ger verksamheten goda förutsättningar att nå de mål som satts i läroplaner och kursplaner. Utvecklingsområden finns dock när det gäller planeringen av personalens kompetensutveckling samt resursstyrningen för att uppnå en situation där resursallokeringen styrs av elevernas behov.

Förskoleklass och skolbarnsomsorg

Resurserna totalt sett för förskoleklass och skolbarnsomsorgen vid Åsele Centralskola är mycket goda. Personaltätheten är mycket god, lokalerna är väl anpassade för verksamheterna. Miljön inne och ute är genomtänkta och fyller en bra funktion.

Personalen anser sig ha bra tillgång till kompetensutveckling.

På fritidshemmet saknas fritidspedagogkompetens. Vid inspektionstillfället pågick ingen aktiv rekrytering av fritidspedagoger.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Åsele Centralskola resurser som ger aktuella verksamheter goda förutsättningar att nå nationella mål. Inspektörerna bedömer dock att Åsele kommun inte uppfyller författningarnas krav avseende fritidspedagoger i fritidshem när ingen aktiv rekrytering bedrivs.

Sammanfattningsvis vill inspektörerna utifrån den genomförda inspektionen karaktärisera Åsele Centralskola som en väl fungerande verksamhet där eleverna trivs och känner sig trygga. Såväl elever som föräldrar är genomgående nöjda med verksamheten. Kvaliteten i verksamheten är god vilket återspeglar sig i de resultat som eleverna uppnått när man lämnar skolan i årskurs 9. Förutsättningarna för att nå målen för verksamheten är goda. Kommunen satsar stora resurser på skolan vilket avspeglar sig i god personaltäthet och rymliga välplanerade lokaler samt gott om undervisningsmateriel.

Ledningen av skolan har en god förtroenhet med verksamheten. Något som ytterligare underlättar en effektiv och väl fungerande verksamhet är den omvittnade samsynen på genomförandet av verksamheten som framförts vid intervjuerna. Inspektörerna vill även framhålla den positiva stämningen mellan elever och personal vid Åsele Centralskola, där umgänget präglas av ömsesidig respekt. Verksamheten bedrivs slutligen på ett sätt som gör att alla elever blir sedda.

Förskoleklass

Sammanfattningsvis vill inspektörerna utifrån den genomförda inspektionen framhålla att förskoleklasserna i Åsele kommun kännetecknas av trygga barn, bra lokaler och god utemiljö. Arbetet med värdegrunden är väl förankrat och synligt i samtliga verksamheter. Förskoleklassen skapar även utrymme för leken.

Inspektörerna vill som ett resultat av de genomförda inspektionerna vid Åsele Centralskola lyfta fram följande utvecklingsområden

- elevernas möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande bör på ett tydligt sätt öka med stigande ålder,
- elevernas möjligheter att kritiskt granska genomgångna arbetsområden och i diskussioner föra fram egna åsikter,
- elevernas inflytande bör i högre grad inriktas mot att även innefatta frågor av pedagogisk natur som berör den direkta undervisningssituationen,
- skolans uppföljnings- och utvärderingsarbete,
- handlingsprogram mot kränkande behandling och mobbning utvecklas till att omfatta begreppet kränkande behandling,
- en långsiktig kompetensutvecklingsplan baserad på kända bristområden.

Förskoleklass och skolbarnsomsorg

- förskoleklasserna i Åsele bör tydligare bli en del av grundskolans system för kvalitetsarbetet,
- Åsele kommun bör aktivt inleda rekrytering efter fritidspedagoger,
- förskoleklassens och fritidshemmets verksamhet behöver tydliggöras i samarbetet med grundskolan,
- fritidshemmets uppdrag behöver tydliggöras med utgångspunkt i aktuella styrdokument och lokala kvalitativa mål utarbetas.

Inspektörerna konstaterar att verksamheten vid Åsele Centralskola inte följer författningarna på följande punkter

- skolan informerar inte elever och vårdnadshavare om elevernas rätt till stöd,
- stödet till elever med behov av stöd i de lägre åldrarna ges i huvudsak utanför den ordinarie klassens eller gruppens ram,
- stödet till elever med behov av stöd i de äldre elevgrupperna ges i form av indelning i mindre grupper och inte efter varje individs särskilda behov,
- i utarbetandet av åtgärdsprogram skall eleven och vårdnadshavaren ges möjlighet att vara delaktiga,
- elever och föräldrar måste upplysas om rätten till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet,

- eleverna måste ges ett bredare urval av språk för sitt språkval,
- skolan måste omgående inleda ett utvecklingsarbete som kan leda fram till en kvalitetsredovisning för skolan.

Förskoleklass och skolbarnsomsorg

- skolbarnsomsorg skall erbjudas till alla elever i åldern 10–12 år.

Datum	Ort
2004-01-30	Umeå

Sten Svanholm
Stefan Persson
Jonny Fjellner